

CYKL | MŁODZI W OBIEKTYWIE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 4-6

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Marcin Majkut

FILM | „ŁOWCY CZAROWNIC”, reż. R. Miljković

Jovan ze względu na swoją niepełnosprawność spowodowaną porażeniem mózgowym, jest samotnikiem – nie ma kolegów ani tym bardziej przyjaciół. Siedzi sam w szkolnej ławce i stroni od innych. Jego życie kręci się wokół powtarzającego się cyklu: chwila z rodzicami, szkoła, odrabianie zadań i rehabilitacja. Pojawienie się w klasie Milicy odmienia tę sytuację. Nowa koleżanka odnajduje w Jovaniu partnera do zabawy, jak również do rozwiązywania poważniejszych spraw związanych z jej rodzinną sytuacją, bowiem rodzice dziewczyny są w trakcie rozwodu.

Film o sile wyobraźni, pozytywnych relacjach i przyjaźni, poszukiwaniu dobrych rozwiązań trudnych spraw, ale i konieczności akceptacji rzeczy, na które nie mamy wpływu, choć bardzo mocno dotyczą naszego życia i tego kim jesteśmy.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami tematów:

- Wyobraźnia jak lekarstwo
- Akceptacja własnych ograniczeń
- Dlaczego warto sobie pomagać, czyli wspólne pokonywanie trudności

Wyobraźnia jak lekarstwo

Jovan, aby poczuć się jak zdrowy chłopiec, przenosi się siłą wyobraźni do swojego wykreowanego świata, w którym jest superbohaterem Cieniem. To jego odskocznia od codziennych, żmudnych zadań, które kręcą się wokół szkoły i rehabilitacji. Jako Cień, Jovan jest silny, zwalcza zło i oczywiście posiada supermoce. Bycie superbohaterem to nie tylko zabawa, ale i podświadome modelowanie pozytywnych postaw sprzyjających utrzymaniu wewnętrznej równowagi. Jovan musi się przecież nieustannie mierzyć ze swoją chorobą i wynikającymi z niej ograniczeniami.

Bezpieczny świat, który Jovan stworzył, nie tylko w swojej wyobraźni, lecz także jako fizyczną konstrukcję w postaci makiety miasta, stanowi dla niego bezpieczną przystań, do której może się udać, kiedy potrzebuje poczuć się jak zdrowy, pełen sił chłopiec.

Większość superbohaterów ma również za sobą trudne przeżycia, które ukształtowały ich w roli herosa. Wykreowanie przez Jovana Cienia, ma związek z jego niepełnosprawnością. Cień kompensuje te braki, których nie może ciało Jovana.

Motyw bycia superbohaterem przewija się w wielu filmach skierowanych do dzieci. „Villads z Valby”, „Supa Modo” czy „Twardziele” prezentują dziecięce postawy młodych, którzy odnajdują w wyobrażaniu sobie siebie jako superbohaterów, poczucie wpływu na otaczającą nas rzeczywistość. Wewnętrzni herosi poprawiają samopoczucie i stanowią silne wsparcie psychiczne dla młodszych i starszych.

W „Łowcach czarownic” widzimy także inne oblicze działania wyobraźni. Milica, pod wpływem niezgody na rozstanie rodziców i tęsknoty za ojcem, wyobraża sobie, że to wszystko spowodowane jest działaniem nowej partnerki ojca, która zasilana siłą wyobraźni dziewczyny, przeobraża się w czarownicę. Milica jest o tym przekonana, choć jej przypuszczenia opierają się na szczegółach, które sama wyolbrzymiła. Milica wyobraża sobie, że nowa kobieta ojca jest czarownicą i odpowiada za rozpad małżeństwa jej rodziców. Usiłuje znaleźć przyczynę odejścia ojca i rozwiązać problem poprzez rozliczenie się z czarownicą. W ten sposób stara się poradzić sobie również z własną niezgodą na taki stan rzeczy.

Jaki jest superbohater Jovana, jakie ma cechy? Czy różni się czymś od innych superbohaterów? Co robi Cień, komu pomaga? Czy Cień jest wynikiem tylko wyobraźni Jovana? Kiedy czerpiemy najmocniej z wyobraźni?

Czym jest akceptacja własnych ograniczeń

Jovan ma naturalną niezgodę na to, co go spotkało, czyli porażenie mózgowie. Jedną ze strategii radzenia sobie z tą sytuacją i wynikającymi dla niego ograniczeniami jest, mówiąc słowami jego mamy, fakt, że niektóre dzieci z tą chorobą mają gorzej, gdyż są zupełnie sparaliżowane, więc Jovan ma kupę szczęścia. Ale to krótkowzroczna strategia, bo koncentrując się na umieszczeniu problemu poza życiem Jovana, a przecież to jego życie w tej sytuacji jest najistotniejsze.

Skuteczną strategią jest akceptacja tego, że dotknęła go choroba, posiada takie i takie ograniczenia i może pracować nad poprawą jakości swojego życia np. codziennie ćwicząc. Akceptacja to nie bezrefleksyjne pogodzenie się z konkretną sytuacją. Jovan rozumie, że jego choroba jest nieuleczalna. Wie również, że tylko codzienna rehabilitacja może utrzymać jego ciało w całkiem dobrej kondycji, umożliwiającej mu codzienne funkcjonowanie. W tym wymiarze akceptacja choroby jest również zrozumieniem sytuacji w jakiej się znalazł i poszukiwaniem skutecznych strategii radzenia sobie z życiowymi sytuacjami, problemami i ogólnej poprawy jakości życia.

W momencie kiedy Jovan rozumie, że nie może samodzielnie wchodzić po schodach, akceptuje tę sytuację, jest mu wtedy łatwiej prosić o pomoc. Dodatkową motywację daje mu Milica, której chce pomóc, a może to zrobić, wsiadając z nią do autobusu.

Nieprzyznawanie się do słabości i brak zgody na otrzymywanie pomocy, może skutkować tylko autodestrukcyjnymi zachowaniami (upadek Jovana podczas ćwiczeń), izolacją, cierpieniem i wyrzutami sumienia (niedotrzymanie słowa Milicy).

Inny rodzaj akceptacji musi zastosować Milica, która nie ma (i słusznie), zgody na rozpad małżeństwa jej rodziców. Jej niezgoda powoduje, że zostaje przeinaczony obraz dziewczyny ojca, która w oczach dziewczyny staje się czarownicą rzucającą czary na jej ojca.

Można zaryzykować stwierdzenie, że tytułowi „Łowcy czarownic” próbują uporać się z własnymi ograniczeniami i wynikającym z nich lękiem, brakiem akceptacji na dotyczące ich trudne, życiowe sytuacje. Neutralizacja takich lęków prowadzi do akceptacji rzeczywistości i próby realnego zmierzenia się z własnymi problemami.

Milica prędzej czy później będzie musiała zmierzyć się z koniecznością zaakceptowania nowej partnerki ojca, bo bez tego sama od niego się odizoluje i straci możliwość budowania z nim silnej relacji.

Co to jest akceptacja? Co muszą zaakceptować w swoim życiu Milica i Jovan? Czy akceptacja to to samo co pogodzenie się? Co da Jowanowi zaakceptowanie własnych ograniczeń? Co da Milicy zaakceptowanie działania ojca i jego nowej partnerki? Co jest przeciwieństwem akceptacji?

Dlaczego warto sobie pomagać, czyli wspólne pokonywanie trudności

CC BY-NC-ND: uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

W pojedynkę trudniej pokonuje się przeszkody, choć czasami to właśnie samotnie chcielibyśmy uporać się z jakimś problemem. Dobrą ilustracją do tego stwierdzenia jest zachowanie Jovana, który za wszelką cenę stara się chodzić po schodach samodzielnie. Chłopiec musi nauczyć się sięgania po pomoc innych, co przychodzi mu z wielkim trudem. W tym wypadku umiejętność proszenia o pomoc jest również strategią poprawiającą jakość życia Jovana, a także akceptacją własnych ograniczeń.

Jak się okazuje, kluczem do przekroczenia granic własnych ograniczeń jest posiadanie wsparcia w postaci przyjaciół. Naturalnym sprzymierzeńcem Jovana jest jego mama i Cień, choć jego interwencje są zależne od wyobraźni Jovana. Ale najważniejszym i najskuteczniejszym sprzymierzeńcem jest dla niego Milica, której pojawienie się uruchamia w życiu Jovana moc nowych doświadczeń. Milica jest rówieśniczką Jovana i, podobnie jak on, szkolną outsiderką, dlatego mogą ze sobą rozmawiać i bawić się jak równy z równym. Okazuje się, że dziewczyna jest znakomitym partnerem, szczególnie do inicjowania nowych przygód. Dzięki wychodzeniu z zamkniętego cyklu dnia i sięganiu po nowe, Jovan może rozbudzać swój potencjał życia i być aktywną częścią społeczności.

Wsparciem dla Milicy okazuje się Jovan, bez którego dziewczyna nie mogłaby przyjechać do swojego rodzinnego domu, w którym mieszka obecnie jej ojciec z nową partnerką. Wspólnie są w stanie opracować strategię i stawić czoło nieznanemu wyzwaniu, jakim jest pokonanie czarownicy.

Pokonywanie trudności można oczywiście dokonywać samodzielnie, ale „Łowcy czarownic” podpowiadają nam, że lepiej w takich sytuacjach szukać sprzymierzeńców. Warto też pamiętać, że każda trudna sytuacja/wyzwanie wymaga zrozumienia i właściwej oceny, która sprawia, że łatwiej nam jest mierzyć siły na zamiary i określać kryjące się zagrożenia.

Czy Jovan akceptuje swoje ograniczenia? Dlaczego Jovan nie chce prosić o pomoc? Co sprawia, że Jovan pokonuje swoje ograniczenia? W jaki sposób Jovan pomaga Milicy? Jak Milica wspiera Jovana?